

PBLs innspill til utdannings- og forskningskomiteen om statsbudsjett for 2019

Bakgrunn

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Vi har 1.940 medlemsbarnehager med til sammen 29.815 ansatte i 252 kommuner. Ansatte i våre medlemsbarnehager er omfattet av tariffavtale som regulerer lønns- og arbeidsvilkår, herunder tjenestepensjon. PBL organiserer alle typer private barnehager.

Barnehagene er det tredje største tjenesteområdet i kommunene og private barnehager står bak om lag halvparten av alle barnehageplassene. Private barnehager leverer et minst like godt tilbud til barn og foreldre som kommunale barnehager, til en kostnad for det offentlige som er over to milliarder kroner lavere per år enn om kommunene skulle driftet alle barnehagene selv.

Kombinasjonen av private og offentlige tilbydere har bidratt til å gjøre barnehagesektoren til en attraktiv og velfungerende sektor med et stort mangfold av tilbud og høy tilfredshet.

PBL er opptatt av å ta vare på dette. Vi vil løfte frem de gode barnehagene, de som i størst grad bidrar til at barna får et godt tilbud og at sektoren utvikler seg. For å få til dette, er det av avgjørende betydning at Stortinget snarest får på plass et nytt finansieringssystem for private barnehager.

Fremtidens barnehagesektor trenger et finansieringssystem som sikrer likebehandling av alle barn i alle barnehager og som gir barnehagene like rammebetingelser for å innfri lovverk og kvalitetskrav. PBL ønsker et finansieringssystem som også er et regulatorisk verktøy, der kommunene gir barnehagene avkortning i tilskuddet dersom de ikke innfrir normkrav eller ikke kan dokumentere tariffavtaler og ordnede lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår.

Fremtidens barnehagesektor trenger et finansieringssystem som er rettferdig og forutsigbart. Kommunale tilskudd til private barnehager utgjør om lag 80 prosent av inntektene. Fra en kommune til en annen kan denne inntekten for to barnehager av gjennomsnittlig størrelse variere med hele 60 prosent. I tillegg kan sum tilskudd fra et år til det neste innenfor en kommune variere med flere hundre tusen kroner.

PBL har forslag til fremtidens regulering og finansiering av private barnehager som er rettferdig for barna, forutsigbar for barnehagene, ressursbesparende for det offentlige og som i tillegg gir kommunene sterkere virkemidler og større muligheter til å prioritere kvalitet.

Finansiering av bemanningsnorm

PBL støtter innføringen av bemanningsnormen, men for at alle barn i alle barnehager skal nyte godt av normen, må den finansieres. God bemanning er en av flere viktige faktorer som har betydning for kvaliteten på tilbudet til barna.

De 102,8 millionene som bevilges til innfrielse av normen i 2019 og de 100 millionene som kom med i RNB 2018 er viktige for dem som treffes av ordningen. Men disse midlene alene er svært langt unna å gjøre kommunene og barnehagene i stand til å innfri de kravene som Stortinget har vedtatt.

Kun 139 av 3114 private barnehager har fått finansiert bemanningsnormen. Det betyr at titusenvis av barn må vente i årevis på å nyte godt av bemanningsnormen. PBL er kritisk til at barnehager som allerede etterlever bemanningsnormen, og har påtatt seg store kostnader for å få på plass en

bemanning i tråd med det nye kravet, i realiteten blir straffet for å ha strukket seg langt for å etterleve de nye kravene fra Stortinget.

Manglende finansiering truer gjennomføringen av reformen og eksistensgrunnlaget til alle typer barnehager. Flere kommuner har allerede signalisert at de ikke vil innfri de nye kravene innen fristen 1. august 2019. Dette får store og negative konsekvenser også for de private barnehagene i disse kommunene, ettersom private barnehager får tilskudd på bakgrunn av to år gamle kostnader i kommunenes egne barnehager.

PBL ser også av budsjettprosessene i en rekke kommuner, at barnehager foreslås nedlagt og at kommunene sentraliserer barnehagetilbudet i egen regi, eller overlater all barnehagedrift til private. PBL ser dette som en konsekvens av normkravene og manglende finansiering over statsbudsjettet for 2018 og 2019.

PBL er kritisk til at regjeringen ikke følger opp sin egen satsing på bemanningsnormen som det også er bred politisk enighet om, med også å sørge for at reformen kan gjennomføres i alle barnehager. Konsekvensen av statsbudsjettet, dersom det blir vedtatt slik det nå foreligger, er en grov forskjellsbehandling av titusenvis av barnehagebarn. Mange barn vil ikke få muligheten til å gå i en barnehage som oppfyller bemanningsnormen før lenge etter at den trer i kraft.

Øvrige kommentarer til statsbudsjettet

I statsbudsjettet for 2019 foreslår regjeringen å bruke om lag 480 millioner kroner til **kvalitet og kompetanse** i barnehagene neste år. Dette er svært viktige midler for å heve kvaliteten på barnehagene ytterligere. Fortsatt er det PBLs vurdering at det viktigste med kompetansemidlene er at de brukes på tiltak som gir dokumentert høyere kvalitet i barnehagene, og ikke at midlene nødvendigvis skal økes fra år til år. PBL er usikker på om staten bruker kompetansemidlene til sektoren på en best mulig måte, slik at de gir best muligeffekt på kvaliteten i tilbudet til barna. Det er avgjørende for god utnyttelse av midlene at disse brukes i samråd med, og etter behov som er meldt inn av, barnehagesektoren selv.

I statsbudsjettet for 2019 foreslås det også å bevilge 8,5 millioner kroner til **forskning på og om barnehager**. PBL mener økt kunnskap om barnehagesektoren er svært viktig for å løfte kvaliteten på tilbudet til barna ytterligere. Også disse midlene bør brukes i samarbeid med sektoren selv.

Med vennlig hilsen
PBL

Eirik Husby
styreleder
995 97 662
eirik.husby@pbl.no

Anne Lindboe
administrerende direktør
465 01 940
anne.lindboe@pbl.no